

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕๐/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๕๒

วันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

เรื่อง พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๓ หรือไม่

ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ (สมาคมสำนักงานบัญชีและกฎหมาย) กับพวก รวม ๑๘ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก ยื่นฟ้องกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และกระทรวงพาณิชย์ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อศาลปกครองกลางว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ทำบัญชีให้แก่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการบัญชี จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้มีการตราพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ขึ้นใช้บังคับโดยให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว และมีบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง บัญญัติให้ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗ (๖) หากประสงค์จะเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศ

กำหนด ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อผู้นั้นเข้ารับการอบรมและสำเร็จการอบรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำบัญชีต่อไปได้เป็นเวลาแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หลังจากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี และหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการเข้ารับการอบรมและสำเร็จการอบรม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า บทเฉพาะกาลตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ตอนท้าย ที่กำหนดให้ผู้ผ่านการอบรมสามารถทำบัญชีต่อไปได้อีกแปดปี และประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการลิดรอนสิทธิของผู้ทำบัญชี เพราะให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีไว้โดยจำกัดระยะเวลาการทำงานของผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้ประกอบอาชีพการทำบัญชีอยู่ก่อนการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ การตรากฎหมายภายหลังเพื่อจำกัดสิทธิและมีผลย้อนหลังให้บุคคลเสียสิทธิเป็นการละเมิดสิทธิตามกฎหมายที่มีอยู่เดิม เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องและไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๓ ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองกลางเพิกถอนประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวให้ผู้ฟ้องคดีทำบัญชีต่อไปจนกว่าศาลจะได้วินิจฉัยชี้ขาดคดี รวมทั้งให้มีคำสั่งว่าพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ตอนท้าย ในส่วนของระยะเวลาแปดปีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลปกครองกลางมีคำสั่งรับคำฟ้องในประเด็นที่ขอให้เพิกถอนประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี และหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการเข้ารับการอบรมและสำเร็จการอบรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และเรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๗ (๖) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไว้พิจารณา แต่โดยที่มาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นบทกฎหมายที่นำไปสู่การใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการออกประกาศดังกล่าว ซึ่งการที่ศาลจะวินิจฉัยในประเด็นที่รับคำฟ้องไว้พิจารณาว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่นั้น ศาลจะต้องอาศัยบทบัญญัติมาตรา ๔๒ แห่ง

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบการพิจารณาด้วย แต่เนื่องจากมีปัญหาต้องพิจารณาว่า มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน จึงให้ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องมีประเด็นโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๓ หรือไม่ ประกอบกับศาลปกครองกลางจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้บังคับแก่คดี และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยคือ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๑ บททั่วไป โดยเป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมาย ทั้งนี้ บทบัญญัติมาตรา ๒๗ มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากสิทธิและเสรีภาพที่เป็นเรื่องเฉพาะมีบัญญัติอยู่ในมาตราอื่นของรัฐธรรมนูญนี้แล้ว จึงไม่อาจอ้างหรือโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ได้

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่ให้การใช้อำนาจ

โดยองค์การของรัฐทุกองค์การต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองและรับรองว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และการจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ โดยกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ เป็นบทบัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดขวางไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

สำหรับพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบัญชีให้ทันสมัย สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางการบัญชี การจัดทำบัญชี และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีสามารถจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลทางบัญชื่อนั้นมาใช้ในการบริหารธุรกิจ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการจัดเก็บภาษีเงินได้ของรัฐ พระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญได้แก่ (๑) นิยามความหมาย คำว่า “มาตรฐานการบัญชี” หมายความว่า หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

และนิยามความหมายของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชีแยกไว้ชัดเจนในมาตรา ๔ ว่า “ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และ “ผู้ทำบัญชี” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม (๒) กำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชี โดยมาตรา ๗ (๖) วรรคสองและวรรคสาม ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศเรื่องคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี โดยให้คำนึงถึงมาตรฐานการบัญชีและข้อคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันวิชาชีพบัญชีและประกาศนั้นต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐมนตรี ซึ่งตามกฎหมายฉบับก่อน ๆ มิได้แบ่งแยกผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชี จึงไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีไว้ (๓) กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ทำบัญชี โดยมาตรา ๒๐ ให้ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี และมาตรา ๑๕ ยังให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ (๔) มีบทกำหนดโทษ สำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามมาตรา ๗ (๖) และกรณีผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีฝ่าฝืน ไม่จัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งมีคุณสมบัติตามที่อธิบดีประกาศกำหนดดังกล่าว เพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า ผู้ใดเป็นผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗ (๖) หากประสงค์จะเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อผู้นั้นเข้ารับการอบรมและสำเร็จการอบรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำบัญชีต่อไปได้เป็นเวลาแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว เห็นว่า การที่พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗ (๖) ก็โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การทำบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี การกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การทำบัญชีมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน

การบัญชี แม้ว่าการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗ (๖) จะมีผลกระทบต่อผู้ทำบัญชี เพราะหากผู้ใดประกอบอาชีพการทำบัญชีโดยไม่มีคุณสมบัติดังกล่าว ย่อมเป็นความผิดและมีโทษตามที่กฎหมายกำหนด อันเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพอยู่บ้างก็ตาม แต่การกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีก็เพื่อให้ผู้ทำบัญชีมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไป และเป็นผลให้บุคคลทั่วไปได้รับทราบข้อมูลทางการเงินของกิจการนั้นอย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีอันเป็นวัตถุประสงค์ของกฎหมาย จึงเป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพและการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ วรรคสอง ยกเว้นให้กระทำได้ ทั้งบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้คำนึงถึงการใช้บังคับกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพแล้ว โดยซึ่งนำหน้าระหว่างเสรีภาพในการประกอบอาชีพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้กับประโยชน์ของรัฐตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย จึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเพียงเท่าที่จำเป็น มิได้กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ สำหรับพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติให้ความคุ้มครองเสรีภาพในการประกอบอาชีพของผู้ทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่กฎหมายใช้บังคับให้สามารถทำบัญชีได้ต่อไปภายในระยะเวลาแปดปี เพื่อมิให้มีความผิดและมีโทษตามกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ให้บุคคลนั้นศึกษาต่อเพื่อให้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนด จึงเป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิผู้ไม่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ บทบัญญัติมาตรา ๔๒ วรรคสอง จึงมิใช่บทบัญญัติจำกัดสิทธิของบุคคล แต่เป็นบทเฉพาะกาลเพื่อให้สิทธิแก่ผู้ไม่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๗ (๖) ให้มีโอกาสที่จะประกอบวิชาชีพต่อไปได้อีกแปดปี ซึ่งเป็นการผ่อนคลายเป็นและเยียวยาผลการบังคับใช้ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีไว้ อย่างเพียงพอแล้ว และมีใช่เป็นการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐที่ล่วงละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้แต่อย่างใด

- ๓ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๓

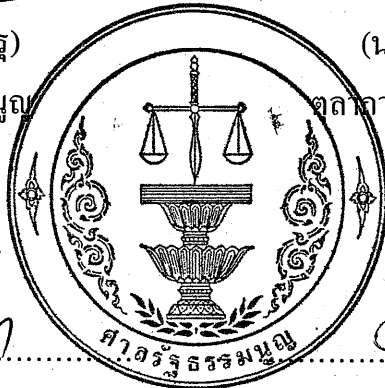
(คำวินิจฉัยที่ ๕๐/๒๕๕๔)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนรินทร์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ